

Таким чином, можна зробити висновок, що самостійна робота є найважливішою складовою оволодіння іноземною (українською) мовою, підготовки до практичних занять, до іспиту; вона забезпечує поглиблене вивчення тем дисципліни, є невід'ємною частиною всього освітнього процесу іноземних студентів при здобутті ними в подальшому професійної освіти.

Маючи належну мовну підготовку, іноземні студенти легше і краще засвоюють навчальні дисципліни професійної підготовки, швидше проходять соціальну адаптацію, ефективно засвоюють соціально-культурні особливості мови навчання, тому що вона є мовою викладання навчальних дисциплін у вишах України. Згідно з цим важливо довести навички україномовного мовлення до високого рівня спілкування як на побутовому, так і науковому рівні, розвинути в іноземних студентів здібності до української мови, як в усній, так і в писемній формі. Тільки завдяки цьому студенти-іноземці матимуть безперечний успіх при здобутті своєї майбутньої професії, поширюючи тим самим престиж і якість навчання в сучасній вищій школі України.

Література

1. Бронська А.А. Теоретичні основи базової методичної підготовки викладачів української та російської мов як іноземних. – К.: Толока, 2002. – 207 с.

2. Мацько Л. Інноваційні технології викладання української мови як іноземної на підготовчому відділенні університету / Л. Мацько, Т. Кудіна // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2011. – Вип. 6. – С. 229 – 238.

УДК 37. 013. 77

Корольова О.В.

Деякі аспекти етнопсихологічної адаптації іноземних громадян в іншомовному середовищі

Якісна освіта є першочерговим завданням будь-якого навчального закладу. Завдання ускладнюються, а відповідальність підвищується коли мова йде про навчання

іноземців, оскільки справа торкається не лише престижу ВНЗ, а й держави в цілому.

Безперечним є той факт, що проблема якості освіти полягає в основі розвитку загальноєвропейському простору вищої освіти. Актуальним є питання про відповідальність за забезпечення якості навчання, яка лежить на кожному окремому ВНЗ і являє собою базис для формування національної та міжнародної системи освітянського процесу.

Приєднання України до Болонської декларації має розглянути багато (питань, серед яких не останнє місце займає навчання іноземних громадян на якісно новому рівні. Мова йде про оптимізацію структури навчання іноземців, про переосмислення місця і ролі різних структурних підрозділів ВНЗ щодо організації навчально-педагогічного і виховного процесу, про оновлення методичного і інформаційного забезпечення.

Характер такого процесу повинен визначатися чітко сформульованими цілями, які можуть бути досягнутими системою освіти і сприяти її розвитку, розширенню, виходу на світовий освітянський ринок конкурентоздатних навчальних програм.

Однією з умов не лише вдалого функціонування, престижу та конкурентоспроможності ВНЗ, а й рівня його акредитації є успішна діяльність у сфері міжнародного співробітництва. Магістральними векторами міжнародного співробітництва ВНЗ є контакти із закордонними навчальними закладами, академічний обмін викладачами, науковим персоналом та студентами, робота із міжнародними фондами, спілками, та, безперечно, якісне навчання іноземних громадян.

У фокусі завдань та проблем, що концентруються навколо навчання іноземців, одне з провідних місць займає адаптація студентів до нового культурного середовища, що включає в себе декілька аспектів: мовний, релігійознавчий, геокультурний, геоекономічний, політичний та етнопсихологічний. Інтерес до культурного аспекту з'явився в психологічній науці ще на початку ХХ століття. Деякі дослідження визнають культурну

адоптацію як акультурацію, яке трактується як результат тривалого безпосереднього контакту груп із різними культурами, який зміцнює зразки культури даних груп. В етнопсихологічній літературі відокремлюють три категорії людей, що виїжджають за кордон, а саме:

- переселенці (ті, що назавжди залишають батьківщину);
- візитери (ті, що досить тривалий час проводять в іншій країні, до такої категорії слід віднести дипломатів, бізнесменів, студентів);
- туристи (ті, що знаходяться в іншому культурному середовищі протягом нетривалого часу).

Очевидним є той факт, що найскладніше процес між культурної адаптації проходить у переселенців, котрим потрібно повністю інтегруватися в іншу культуру, стати громадянами певної країни і навіть трансформувати свою соціальну та геокультурну ідентичність. Американський антрополог К. Обергв, досліджуючи проблеми між культурної адаптації, вводить поняття «культурного шоку». Культурного шоку зазнає особистість, що потрапила до нової культури. Автор відокремлює наступні показники культурного шоку: постійне відчуття тривоги, роздратованість, несприйняття місцевих страв, страх перед контактами із іншими людьми, невпевненість у собі, безсоння, зловживання алкоголем, наркотиками, депресія, агресивність, ворожість по відношенню до представників країни перебування.

Актуальною в етнопсихологічних дослідженнях є проблема адоптації візитерів, процес якої доцільно розділяють на п'ять етапів. Перший етап дослідники називають «медовим місяцем», який характеризується ентузіазмом та великими сподіваннями. Другий етап настає в той період, коли час ейфорії минає і людина відчуває себе «чужинцем». В психологічному стані особистості відчуються процеси «зречення» від реальності і виникає бажання спілкуватися із земляками. Найважчим є третій етап адаптації коли особистості, що не змогли цілком або частково прийняти нове культурне середовище, втрачає контроль над ситуацією, впадають в

депресивний стан, відчуваючи цілковиту безпорадність та незадоволення життям. Частими є випадки коли людина, яка не адаптувалась до нової геокультури, змушена повернутися на батьківщину не дочекавшись закінчення терміну перебування в іншій країні. Четвертий етап настає в той період, коли депресивний етап потроху зникає, з'являється оптимізм, впевненість та задоволення ситуацією. Є ще й п'ятий етап, на якому настає цілковита адаптація до нового геокультурного поля. У процесі аналізу адаптації особистості до нової культури необхідно визначити, чи всі особистості однаково піддаються культурному шокові і чи однорядним є процес адаптації до нової геокультури. Дослідження закордонних та вітчизняних вчених свідчать про те, що будь-яка людина, що потрапила у нову культуру має пережити процес адаптації, але його ступень є різним у різних випадках. По-перше, розрізняють групові та індивідуальні чинники адаптації. До індивідуальних слід віднести характеристики особистості, мова йде, в першу чергу, про вік людини: чим молодше людина тим простіше та скоріше пройде в неї процес адаптації. На друге місце треба поставити рівень освіченості людини. Вченими доведено, що високоосвічені інтелектуали адаптуються до будь-якої геокультури без проблем взагалі. Універсальних особистісних якостей людини не існує взагалі, але деякі можна відокремити. Безперечно, це висока самооцінка, комунікабельність, професійна компетентність, готовність сприймати та поважати норми і традиції нової культури, не втрачаючи власної геокультурної ідентичності. Гуманістичне сприйняття загальнолюдських цінностей. Важливо не залишати без уваги і готовність особистості до змін, що на неї очікують. Таким чином ВНЗ необхідно створити для студентів-іноземців психологічні умови, що сприятимуть сформованості мотивації до адаптації. Готові до змін індивіди, опинившись в новому геокультурному середовищі, мають частіше контактувати із місцевим населенням, що зменшує рівень їх культурного шоку, тим самим полегшуючи процес геокультурної адаптації іноземців-візитерів.

Навчаючи студентів, що є представниками інших культурних груп, необхідно враховувати і той факт, що чим більше в культурі, яку вони представляють, спільного із новою для них культурою, тим простіше вони адаптуються до геокультурного простору. Тобто нам необхідно диференціювати студентів, що прибули на навчання, за ознакою наближеності до нашої власної культури і звернути увагу на тих, чие геокультурне поле досить сильно відрізняється від нашого власного.

Як висновок необхідно зазначити, що процес між культурної адоптації до нового геокультурного середовища є явищем складним і неминучим для громадян, що приїжджають на навчання в нашу країну. Завданням першочергового значення для представників міжнародних відділів і іноземних деканатів є оптимізація шляхів входження студентів до нової культурної групи. Таке завдання являє собою комплексний підхід підготовки студентів – іноземців до між культурної адоптації, що сприятиме успішному процесу акультурації.

Список літератури

1. Баронін А. Етнічна психологія. – К.: Тандем, 2000. – 264 с.
2. Воронкова В. Г. Соціально-економічне прогнозування: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 288 с.
3. Глобализация: контуры XXI века: ред. сб. / ред. Игрицкой Ю.И., Малиновский П.В. – М.: ИНИОН, 2002. – Ч.1. – 264 с.; ч.2. – 255с.; ч.3. – 196 с.

УДК 37.01

Сніжко І. А.

Можливості використання експозиції історичного музею для проведення лекції «Культура давнього населення»

Основою викладання матеріалу будь-якого курсу у вищому навчальному закладі традиційно лишається лекція, яка разом із визнаними перевагами містить і певні недоліки, зокрема, пасивне сприйняття матеріалу, відсутність часу на його